

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quæstio 2. An in persecutione, Christi exemplo fugere liceat?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

damentum est, quo reliquæ insistent, ne penitus pereant. In hac itaque expositione quisque quod visum fuerit, sequatur. Mihi illa explicatio melior videtur, quæ literalis est de Christo, aut sane sensu primario sensum eius complectitur.

QVÆSTIO II.

An in persecutione Christi exemplo fugere liceat?

§. 1. S. Cyprianus, Athanasius, Augustinus exemplo Christi fugam in persecutione licitam esse docent. Quæ enim, inquit Athanasius, humanitas de Salvatore scripta sunt, ita par est, ad commune genus hominum

Christus fugiens iudeos, non & ille corpus nostrum gestavit, & humanam imbecillitatem ostendit. Probat exemplo fugæ Christi in Egyptum, in Nazareth, & similibus. Tertullianus tamen iam a fide alienus, ingenio suo, & æmulationi obsecutus fugæ præsidium in firmis abstulit, l. de fuga in persecut. c. 8. Refugit & ipse vim interdum, sed eadem ratione qua Apostoli fugere præceperat, donec scilicet doctrinam suam impleverit. Quæ consummata non dico stetit, sed nec auxilium à patre Angelorum exercitum desideravit, increpito etiam Petri gladio. Professus quidem & ipse est: animam anxiam vsq; ad mortem & carnem infirmam, ut tibi ostenderet primo in se iramque substantiam humanam fuisse ex proprietate anxietatis animæ & imbecillitatis carnis. ne aliam ut quidam nunc induxerunt, aut carnem aut animam Christi interpretaretur. Vim itaque eludere sibi videtur argumenti, si dicat Christum fugisse, donec doctrinam impleverit, & eadem ratione fugere Apostolis permisisse. Verum magis se,

Tertullianus fugam reuerti.

Fugere licet, donec lex aliqua stare videatur.

§. 2. Dum ille fugit, Herodes scæuit, omnes infantes in Bethlehém, & finibus eius occiduntur. Quod a bimatu vero signanter Herodes, à bimatu & infra occisos voluit, secundum tempus quod exquisierat à magis, quosdam monuit, ut stellam bennio ante natum Christum apparuisse, quosdam, ut biennio post natum Christum eadem factam existimarent. Verum alii stellam ante partum vitam reuerunt. Imo Caluinus, stulte, inquit,

Stella ante pro confesso sumunt, stellam non apparuisse nisi post partum virginis: quod cum tamen plerique sentiant, merito stultos videri potest, si quis omnes stultos indicet. Mihi videtur Herodes suspicatus esse stellam diutius apparuisse, quam illis visa fuerit; nec enim, quemquam diem, quæ primum eam videre potuerunt, indicare facile fuerit, affirmare promptum fuit, ante non fuisse; neque enim vel pluuio cælo, vel alia de causa, mox stellam, ut emicuit, etiam videri necesse fuit. Deinde securitati ut consuleret, scæuitiam extendit: Nam quidam etiam mensuri infantes maiusculi sunt, & rudis miles in tam furioso facinore decipi non difficulter poterat, quibus ut Tyrannus occurrere securitatis ret, ne scelus perderet, omnes bimulos, quique infra causam crucis etiam ætate essent, occidi imperauit. Atq; ita intelligendum est, quod ait *infra tres menses*, secundum tempus quod exquisierat à magis. Nam tempus illud exquisitum à magis referendum est ad id quod dicit, *infra*. Nempe occidit eos, qui infra bimatum erant, non omnes, sed se

Tempus quod cum tempus quod exquisierat à Magis, non erat, exquisierat eos occidi necesse, qui post Magorum aduentum natum Magis ad uenerant: de eorum enim ætate facile constare poterat qui in rat. Quanquam non est dubium multos quoq; infra erant, nores Christo, dum miles dubitat, & imperium tamen exequitur, occisos. Quanquam mihi verisimile

Adami Cen-zen in Euang. Tom. I.

mile redditur, Herodem non adeo celeriter scæuisse, dum enim Magos expectat; deinde de abitu cognoscit, dubitatque an illi illi fuerint, & pudore aliam viam sint ingressi, transit dies quadagesimus, dein perfectis omnibus secundum legem Domini, reuersi sunt in Galileam, in ciuitatem suam Nazareth. Luc. 2.

39. Quamdiu ibi habitauit, incertum est. At certissimum est Caluinum falli, dum Iosephum in fugâ, Præsentia in transitu Ierosolymæ ait functum pietatis officio, tio Christi quod lege Domini præscriptum erat. Nam Lucas ex non est in pressis verbis docet; Eos postquam omnia perfecit, fugâ facta sent, reuersos in Galileam in ciuitatem suam Nazareth. Deinde Ioseph noctu fugam capessit, cum Maria & puerulo; instabat igitur periculum è proximo; quomodo in mediam flammam se daret? præsertim cum è Nazareth per Ierosolymam non sit iter in Egyptum. At in multitudine latere potuit. Cur ergo rediens ex Egypto, postquam audisset omnes de functos, qui quæssent animam pueri, non tamen in Iudæam esse ire ausus, quod Archelaus regnaret? An in re præsentimini Herodem timeret, quam sopita iam fama Archelaum?

At vero non latuisse, sed multis manifestatum constat, ex Luc. 2. 28. De illo enim Anna loquebatur omnibus, qui expectabant redemptionem Israel. Prodere quidem hoc esset dominum, si eo tempore, quo nocte fugit Ioseph, in templo Ierosolymitano laudes eius celebrarent.

VERSUS 18.

Vox in Rama audita est, ploratus & ululatus multus Rachel plorans filios suos, & noluit consolari quia non sunt.

QVÆSTIO I.

An hæc de Christo prædicta sint?

§. 1. Hieronymus hunc in locum monet, nec ex Hebræo, nec 70. transluisse verba Matthæum. Vox in excelso audita est, &c. Nec iuxta Hebræicum, nec iuxta Lxx. Matthæus sumpsit testimonium. Legimus enim in eo post descriptionem infantum necis: Tunc impletum est, quod dictum est per Hieremiam Prophetam dicentem: Vox in Rama audita est, ploratus & ululatus multus: Rachel stens filios suos: & noluit consolari, quia non sunt. Ex quo perspicuum est Euangelistam & Apostolos, nequaquam ex Hebræo interpretationem alicuius secutos, sed quasi Hebræos ex Hebræis quod legebant Hebræice, suis sermonibus expressisse. Rachel mater Ioseph cum veniret Bethlehém, subito partus dolore correpta, peperit filium: quem obsterrix, quia moriebatur parient, vocauit Benoni, hoc est, filius doloris mei. Pater autem Iacob mutauit vocabulum & appellauit eum Benjamin hoc est filius dexterae. Queritur itaq; quo modo Matthæus Euangelistam testimonium Prophetæ ad intersectionem transtulerit parvulorum, cum perspicue de decem tribubus scriptum sit, quarum princeps non fuit Ephraim, & nequaquam sit in tribu Ephraim, sed in tribu Iuda: ipsa est enim & Bethlehém dicitur, unde & nomina vtriusque concordant. Bethlehém vocatur domus panis: Ephraim hæc Rachel, quam nos vbertatem possumus dicere. Quia igitur Rachel in Ephraim hoc est in Bethlehém condita est: sicut & scriptura sancta & titulus sepulchri eius hodieque testantur: stercus dicitur pueros, qui iuxta se, & in suis regionibus interfecti sunt. Quidam Iudeorum hunc locum sic interpretantur, quod capta Hierusalem sub Vespasiano, per hanc viam Gazam, & Alexandriam infinita millia captiuorum Romam directa sint: alij vero, quod vltima captiuitate sub Hadriano quando & Iudeorum urbs Hierusalem subuersa est, innumerabilis populus diuersa expositio-

Matthæus suis verbis sensum retulit.

Quomodo ad Christi

Prophetia.

Prophetia.

Prophetia.